

Türkiyedeki Suriye emlâki ile Suriyedeki Türk emlâki hakkında Fransa Hükûmeti ile akdedilen itilâfnamenin tasdikına dair 1/472 numaralı kanun lâiyhası ve Hariciye ve Dahiliye encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı 6/3168

26 - XII - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiye ile Fransa arasında Suriyedeki Türk emlâki ile Türkiyedeki Suriye emlâki için aktolunan itilâfnamenin tasdikı hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 19-XII-932 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe mazbatası

Türkiye Hükûmetile Fransa Hükûmeti arasında Türkiyedeki Suriyeli emlâkile Suriyedeki Türk emlâkine mütedair olarak Ankarada 27 teşrinievvel 1932 tarihinde akit ve imza edilen itilâfname metninin Türkçe ve Fransızca nüshaları işbu kanun lâiyhası ile birlikte Büyük Millet Meclisinin iktisadî ve tasvibine arz olundu.

Türk vatandaşlarına ve Lozan muahedenamesinin 31 inci maddesinde istihdaf edilen Türk optanlarına ait gayrimenkuller üzerine Suriye ve Lübnanda halen mevzu tahdidî tedbirlerin ve 30 mayıs 1926 tarihli Ankara itilâfnamesi ahkâmına tevfikân hakkı hıyarlarını Osmanlı İmparatorluğundan ayrılmış ve Fransa Cümhuriyeti idaresi altına vaz edilmiş memleketlerde meri tabiiyet lehine istimal etmiş olan eşhasa ve Osmanlı İmparatorluğundan ayrılan ve Fransa Cümhuriyeti idaresi altına vazolunan arazide 30 teşrinievvel 1914 tarihinde yerleşmiş olup Lozan muahedenamesinin 30 uncu maddesi mucibince bu arazide meri tabiiyeti iktisap etmiş bulunan her asıldan Türk tebaasına ve Lozan muahedenamesinin mevkii meriyete girdiği tarihte en aşağı bir senedenberi Suriye ve Lübnanda ikamet etmekte olup, kendileri yahut pederleri bu memleketlerde mütevellit bulunan ve Osmanlı İmparatorluğundan ayrılan ve Fransa Cümhuriyeti idaresi altına vaz edilmiş olan arazide meri Lozan muahedenamesinin 30 uncu maddesi mucibince iktisap etmiş bulunan Türk tebaasının ve kezalik aynı muahedenin 32 inci ve 34 üncü maddelerinde istihdaf edilen optanlara ait emlâk üzerinde serbestçe tasarruf hakkını tahdit zımında halen Türkiyede mevzu takyidatın refini teminen, Fransa Devletile aramızda akit ve imza edilen ve iki komşu memleket arasında dostluk rabitalarını tarafeynin menafiine muvafık bir şekilde tanzim gayesini istihdaf eden bu itilâfname ile Cümhuriyet Hükûmeti uzamış bir ihtilâfın izalesi ve muğlâk bir vaziyetin halli suretile beynelmilel anlaşma ve sulh vadisinde yeni bir adım daha atmış oluyor.

Tetkik ve mütalealarınıza arzolunan ve takip ettiğimiz sulh gayesine muvafık olan işbu itilâfnamenin tasdikını tazammun eden kanunun Büyük Millet Meclisi tarafından tasvip ve kabulü yüksek takdirlerine bağlıdır.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye encümeni
Karar No. 12
Esas No. 1/472

31 - XII - 1932

Yüksek Reisliğe

Suriyedeki Türk emlakile Türkiyedeki Suriye emlakı hakkında Fransa Hükûmetile Ankarada aktedilen itilâfname ve bu bapdaki kanun lâiyhası tetkik ve müzakere edildi. Encümenimiz iki komşu memleket arasında dostluk bağlarını her iki tarafın menfaatlerine en uygun bir şekilde takviye edecek mahiyette olan bu itilâfnamenin kabul ve tasvibine taraftar olmuş ve yeniden tetkik için Dahiliye encümenine havale ve takdim kılınmıştır efendim.

Reis	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza	Aza
Siirt						
Mahmut			İ. Süreyya	Falih Rifki	Salâh Cimcoz	Saffet Ziya

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye encümeni
Karar No. 6
Esas No. 1/472

5 - I - 1933

Yüksek Reisliğe

Suriyede Türk tebaasına ve Türkiyede Suriyelilere ait emlak için Türkiye ile Fransa arasında aktolunan itilâfnamenin tasdikı hakkında Hariciye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 19 - XII - 1932 tarihli iktimamında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibesile birlikte irsal olunduğunu mübeyyin Başvekâleti Celilenin encümenimize de havale buyurulan 26 - XII - 1932 tarih ve 6/3168 numaralı tezkeresile bağlıları ve Hariciye encümeni mazbatası - daha esaslı tetkikat yapılabilmesi için müzakerenin tehiri talebinde bulunan Çorum mebusu İsmail Kemal Beyin teklifinin Hariciye mümessilinin itilâfnamenin bir an evvel tasdikı lüzumu hakkındaki mukabil beyanat ve izahatı üzerine kabul edilmemesi hasebile - Hariciye, Maliye ve Dahiliye vekâletlerinin mümessilleri hazır oldukları halde mütalea ve tetkik olundu:

Dinlenen ifadelere ve neticei müzakereye nazaran aktolunan işbu itilâfnamenin tebaamızın haklarını ve Devletin âli menfaatlerini temin eylediği ve dost iki cümhuriyet arasındaki sulhverane münasebatın teyyüt ve tezayüdüne hâdim olacağı anlaşılmağa Elâziz mebusu Hüseyin Beyin muhalif reyine karşı itilâfnamenin tasdikını mutazammun kanun lâiyhasının kabulüne 2 - I - 1933 tarihinde ekseriyetle karar verildi

Kanunun unvanı ile birinci maddesindeki Suriye emlakı tabiri muvafık bulunmadığından bu cümlelerin (Suriyeliler emlakı) suretinde tashihi zarurî görülmekle kanun o suretle tahrir olu-

narak kabul edilmiştir. Keyfiyetin Heyeti umumiyece müstacelen müzakeresi istirhamile mazbata Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Dahiliye E. Rs.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Tekirdağ	Çanakkale	Burdur	Ordu	Kars	Malatya
Cemil	Şükrü	Halit	Ahmet İhsan	Baha Tali	Muttalip
Aza	Aza	Aza	Aza		
Samsun	Giresun	Elâziz	Zonguldak		
Zühtü	A. Münir	Hüseyin	Rifat		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Suriyedeki Türk emlakile Türkiyedeki Suriye emlakli hakkında Fransa Hükûmetile Ankarada akte edilen itilâfname hakkında kanun lâyhası

MADDE 1 — Suriyedeki Türk emlakile Türkiyedeki Suriye emlakli hakkında Fransa Hükûmetile Ankarada 27 teşrinievvel 1932 tarihinde akit ve imza edilmiş olan itilâfname tasvip ve kabul edilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 3 — İşbu kanunun icrasına Dahiliye, Hariciye ve Maliye vekilleri memurdur.

19 - XII - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	Yusuf Kemal	Zekâi
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	Dr. T. Rüştü	M. Abdülhalik
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Dr. Resit Galip	Hilmi	M. Celâl
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Suriyede Türklere ait emlak ile Türkiyede Suriyelilere ait emlak hakkında Fransa Hükûmetile Ankarada akte edilen itilâfname hakkında kanun lâyhası

MADDE 1 — Suriyede Türklere ait emlak ile Türkiyedeki Suriyelilere ait emlak hakkında Fransa Hükûmetile Ankarada 27 teşrinievvel 1932 tarihinde akit ve imza edilmiş olan itilâfname kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

İTİLÂFNAME

Türkiye Cümhuriyeti Reisi ile Fransa Cümhuriyeti Reisi Türkiyedeki Suriyeli emlâki ile Suriyedeki Türklere ait emlâk mesailinin heyeti umumiyesinin nısfetkârane ve amelî bir surette tesviyesine tevessül etmeği arzu eylediklerinden bu bapta bir itilâfname aktine karar vermişler ve karşılıklı murahhasları olarak:

Türkiye Reisi Cümhuru;

Hariciye vekili ve İzmir mebusu Doktor Tefvik Rüştü Beyefendi,

Fransa Reisi Cümhuru;

Fransa Cümhuriyetinin Ankara büyük elçisi, Lejyon dönör nişanının Komandor rütbesini hâmil Müsyü Louis Charles Pineton de Charmbreun'ü tayin etmişlerdir.

Müşarileyh murahhaslar usulüne muvafık görülen salâhiyetnamelerini birbirine tebliğ ettikten sonra atideki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

Birinci fasıl

Suriye ve Lübnandaki Türk emlâki

Madde — 1

Türk tebaasına ve Lozan muahedenamesinin 31 inci maddesinde istihdaf edilen Türk optanlarına ait gayrimenkuller üzerine Suriye ve Lübnanda halen mevzu tahdidî tedbirler, işbu itilâfnamenin mevkii meriyete vazından itibaren, aşağıdaki 8 inci maddenin 1 inci fıkrasında muharrer müddetler zarfında, kaldırılacaktır.

Madde — 2

Suriye ve Lübnanda kâin köylere müştereken sahip olup ta Lozan muahedenamesinin 33 üncü maddesine tevfikân ikametgâhlarını Suriye ve Lübnan hudutları haricine nakletmiş bulunan Türk optanları, haklarını serbestçe tasarruf etmek salâhiyetini muhafaza edecekler ve bu hakları bizzat veya vekilleri marifetile istimal eyleyeceklerdir.

Madde — 3

Suriye ve Lübnanda kâin mülklerine ve gayrimenkullerine esbabı mübireden dolayı işletmeği ve aynı haklarını istimal eylemeği temin edememiş olan Türk tebaa ve optanları mezkûr sebep dolayısıyla metruk veya mahlûl addedilmiş olan gayrimenkul emval ve haklarına tekrar tesahup edeceklerdir.

İkinci fasıl

Türkiyede kâin Suriyeli emlâki

Madde — 4

30 mayıs 1926 tarihli Ankara itilâfnamesi ahkâmına tevfikân hakkı hiyarlarını Osmanlı İmparatorluğundan ayrılmış ve Fransa Cümhuriyeti idaresi altına vazedilmiş memleketlerde meri tabiiyet lehine istimal etmiş eşhasa ait gayrimenkuller üzerinde serbestçe tasarruf hakkını tahdit zmnında halen Türkiyede mevzu tedbirler işbu itilâfnamenin mevkii meriyete vazından itibaren ve aşağıdaki 8 inci maddenin 1 inci fıkrasında muharrer müddetler zarfında kaldırılacaktır.

İşbu maddenin yukarıdaki fıkrasında istihdaf edilen eşhas, Türkiyede kâin olup hakkı hiyarın istimali tarihinden sonra vaziyet muamelesine uğramış olan mülklerine ve gayrimenkul mallarına

ve kezalik vaziyet tarihinden beri bir makam tarafından tahsil edilmiş bulunan icar bedellerine tekrar tesahup edeceklerdir.

Madde — 5

Osmanlı İmparatorluğundan ayrılan ve Fransa Cümhuriyeti idaresi altına vazolunan arazide 30 teşrinievvel 1914 tarihinde yerleşmiş olup, Lozan muahedenamesinin 30 uncu maddesi mucibince bu arazide meri tabiiyeti iktisap etmiş bulunan her asıdan Türk tebaasına ve Lozan muahedenamesinin mevkii meriyete girdiği tarihte, en aşağı bir seneden beri Suriye veya Lübnanda ikamet etmekte olup ve kendileri yahut pederleri bu memleketlerde mütevellit bulunan ve Osmanlı İmparatorluğundan ayrılan ve Fransa Cümhuriyeti idaresi altına vazedilmiş olan arazide meri tabiiyeti Lozan muahedenamesinin 30 uncu maddesi mucibince iktisap etmiş bulunan Türk tebaasına ve kezalik mezkûr muahedenamenin 32 ve 34 üncü maddelerinde istihdaf edilen optanlara ait bulunan emlak üzerinde serbestçe tasarruf hakkını tahdit zmnında Türkiyede halen mevzu tedabir, işbu itilâfnamenin mevkii meriyete vazından itibaren ve aşağıdaki 8 inci maddenin birinci fıkrasında muharrer müddetler zarfında kaldırılacaktır.

İşbu maddenin evvelki fıkrasında istihdaf edilen eşhas, Türkiyede kâin olup ta Lozan muahedenamesinin mevkii meriyete konulması tarihinden sonra vaziyet muamelesine uğramış olan mülklerine ve gayrimenkul mallarına ve kezalik vaziyet tarihinden itibaren bir makamı resmî tarafından tahsil edilmiş icar bedellerine aynı tarihten itibaren tekrar tesahup edeceklerdir.

Madde — 6

Evvelki ahkâm mucibince iadeleri icap eden gayrimenkuller 4 üncü ve 5 inci maddelerde tesbit edilen tarihlerden sonra tasfiye edilmiş iseler, veya bunlar istimlak, resmî, millî veya beledi emval meyanına ithal edilmiş olmak, yahut kıymetlerine tesir eden tahavvülâta uğramış bulunmak sebebiyle iade edilemezlerse hak sahipleri gayrimenkulün satış kıymetinin baliğini alacaklardır.

Gayrimenkulün satış kıymetinin baliği alâkadâr Hükûmet tarafından mülkün vaziyet günündeki hali nazarı dikkate alınarak tesbit edilecektir.

Teklif edilen meblâğ üzerinde ihtilâf çıktığı takdirde gayrimenkulün satış kıymetinin tahmini müteakabilen Hükûmetle alâkadâr taraf canibinden tayin olunacak iki ehli hibreye tevdi edilecektir. itilâf hâsıl olmamış bulunduğu takdirde bunlara kendileri tarafından müttefikân tayin olunacak veya anlaşamadıkları takdirde salâhiyettar mahkeme canibinden gösterilecek mehakimce makbul yeminli bir ehli hibreye ilâve olunacaktır.

Bu takdirde ehli hibrenin kararı ekseriyeti âra ile ittihaz olunacaktır. İki taraf karara muhalif oldukları takdirde onu alâkadâr mahkeme nezdinde istinaf edebileceklerdir.

Bu takdirde bilduvacehe ehlihibreye tarafından yapılan tahmin neticesinde tazminat olarak kararlaştırılan meblâğ davanın katî haline intizaren Devlet bankasına yatırılacaktır.

Madde — 7

4 üncü ve 5 inci maddelerde mevzubahs olup dahili kanunların tatbiki dolayısıyla, 4 üncü ve 5 inci maddelerde tesbit edilen tarihlerden evvel gayrimenkulleri haciz, devir veya tasfiye edilmiş bulunan şahıslar, hidematı umumiyyeye tahsis edilmemiş olan ve halen Hazine yedinde bulunan emlakete tesahup edecekler ve gayrimenkulleri elden çıkarılmış veya bir amme hizmetine tahsis edilmiş olduğu takdirde Hazine kuyudatında namlarına işbu emlakın bedeli olarak yazılı bulunan meblâğı alacaklardır.

Madde — 8

İade keyfiyeti ve kezalik iadesi mümkün olmayan gayrimenkullerin kıymetlerinin baliğının tesbiti işbu itilâfnamenin alâkadâr Hükûmetler tarafından mevkii meriyete vazı tarihinden itibaren

bir sene müddet zarfında karşılıklı olarak icra edilecektir. Mezkûr bedeller ile işbu itilâfnamenin 6 ncı ve 7 ncı maddelerinin tatbiki neticesinde tediyesi muktazi mebalîğ bu tarihten itibaren 18 ay zarfında tesviye edilecektir.

Bu meblâğlar ya peşin veya mukassat ve vadeli olarak yukarıda mezkûr müddet zarfında te-diye olunacaklardır. Ancak alâkadarm hesabında mukayyet bulunan ve yukarıdaki 7 ncı maddeye tat-bikan tediyesi lâzımgelen meblâğlar, geyrimenkulün vadeli satışının bedeline tekabül eylediği takdirde, alâkadar vadesi gelen senevî taksitler bedelini peşinen ve bakryesini satış senesinde muayyen va-delerin hulûlünde alacaktır, meğr ki vadesi henüz hulûl etmeyen taksitler üzerinden bu taksitler ba-lığının % 6 sma tekabül eden bir tenzilâta razı ola.

Ankaradaki Fransa büyük elçiliği Suriye ve Lübnanlı müstedilerin liste ve dosyalarını Türkiye Harieye vekâletine tevdi edecektir. Türkiye Hükûmeti de kendi müstedilerinin liste ve dosyalarını lüzum olduğu takdirde, Fransa büyük elçiliğine tevdi etmek hakkını muhafaza eder.

Taleplerini takip ve iddialarını ispata medar olacak senedat, ukut, vesaik vesaireyi alâkadar hü-kûmetlere ibraz etmek hususunda müstedilere her türlü teshilât gösterilecektir.

Alâkadar hükûmetlerden her biri verilen kararları diğer devlet hükûmetine tebliğ edecektir. Talebin reddi halinde ret esbabını muhtevi bulunan hüküm işe müteallik dosyaya raptolunacaktır.

Alâkadar hükûmetlerden her biri kararları kendi müstedilerine tebliğ edecektir. Müstediler teb-lîğden itibaren mesafe müddetleri munzam olarak iki ay zarfında, haklarının sukutuna meydan kal-mamak üzere, kendilerine taallûk eden kararı kabul ettiklerini veya bilâkis ona itiraz eylediklerini hükûmetlerine bildirmekle mükellef bulunacaklardır.

Madde — 9

İşbu itilâfnamenin tatbikından doğan bütün ihtilâf ve itirazlar itilâfnamenin mevkii meriyete va-zından itibaren 18 aylık bir müddetin hitamından sonra, 30 mayıs 1926 tarihinde Ankarada imza olunan dostluk ve iyi komşuluk mukavelenamesinin ikinci fıkrasında derpiş edilen komisyon tarafın-dan orada derpiş edilmiş olan usul ve merasim dairesinde katî surette ve itiraz hakkı olmaksızın hük-me bağlanacaktır.

Komisyon hükûmetlerin her biri tarafından ihtilâflı meselelerden ve onların müstedilerinin yapmış oldukları istinaf keyfiyetinden haberdar edilecektir.

Komisyon reisi ittihaz olunan kararlar hemen alâkadar devletlerin hükûmetlerinden her birine tebliğ edecek ve onlar da tebliğ tarihinden itibaren bir ay zarfında işbu kararları mevkii tatbika va-zeyleyeceklerdir.

Madde — 10

Alâkadar hükûmetler işbu itilâfnameye mevzu teşkil eden emlâkin diğer devlet tebaasınca ya biz-zat veya bir mümessil marifetile idare edilebilmesi zmnında kendi topraklarında, umumiyetle her türlü teshilât ibrazı için kendi idareleri altındaki makamlara lâzımgelen talimatı vereceklerdir. Bu maksatla bu gibi eşhasa mülklerinin arazisi üzerinde kâin bulunduğu Hükûmet tarafından, inzibati ammeye muhalif bulunmadıkça ikamet müsaadeleri verilecektir. Bu takdirde hükûmet tarafından kabul olunan vekil lâzımgelen müsaadeyi istihsal edebilecektir.

Madde — 11

Şurası mukarrerdir ki 1, 2, 3, 4 ve 5 inci maddelerde tadat edilen eşhas işbu maddelerde derpiş edilen şartlar dairesinde emlâklerine tesahup edecekler ve menkul malların iadesi hususunda mem-leketin kanunlarıyla muayyen turuku kanuniyeye tevessül hakkından müstefit olacaklardır.

Yukarıdaki fıkrada istihdaf edilen davalar ile alelûmum işbu itilâfnamenin mevzuuna taallûk eden davalar ıskatı hakka mahal kalmamak için, itilâfnamenin mevkii meriyete vazı tarihinden itibaren iki sene zarfında salâhiyettar makamlar nezdinde ikame edilmek lâzımdır.

Bu davalara müteallik salâhiyeti adliye hususunda alâkadar Türk tebaaları Suriye ve Lübnan' da Fransız tebaası gibi muamele göreceklendir.

Madde — 12

Suriye ve Lübnan' daki Türk optanları ile Türkiye'deki Suriyeli optanlara, hakkı hiyarlarını tabiiyeti lehine istimal etmiş oldukları Devletin arazisine ikametgâhlarını nakletmek üzere işbu itilâfnamenin mevkii meriyete vazı tarihinden itibaren iki senelik bir müddet verilmiştir.

Madde — 13

İşbu itilâfname ahkâmı, Lozan muahedenamesine merbut 30 kânunusani 1932 tarihli Türk - Yunan ahalisi mübadele mukavelenamesinin akibetlerini tayin ettiği eşhasın emlâkine tatbik olunmaz.

Madde — 14

İşbu itilâfname mümkün olduğu kadar süratle tasdik edilecek ve tasdiknameler Ankarada teati olunacaktır.

Madde — 15

Sonuncu tasdik tarihinden itibaren mevkii meriyete girecek olan işbu itilâfnamenin tasdik tarihini Yüksek Âkit taraflardan her biri diğer tarafa geciktirmeksizin tebliğ edecektir.

Yukarıdaki ahkâmı tasdik üzere murahaslar bu itilâfnameyi imzalamışlar ve mühürleri ile mühürlemişlerdir.

Ankarada 27 teşrinievvel 1932 tarihinde iki nüsha olarak yapılmıştır.

Charles de Chambrun *Dr. Tevfik Rüştü*

İMZA PROTOKOLÜ

Türk ve Suriyeli emvaline dair olan işbu itilâfnamenin II nci maddesinin I inci fıkrasına taallûku itibarile Türkiye Hariciye vekili bu metnin kendisi tarafından ancak memleketinde meri kavain ve kavaide muvafık surette tatbik edilmesi şartile kabul edildiğini kaydetmek ister.

Müşarüleyh, temyiz mahkemesinin bir kararı ile de teyit edilmiş olan müstakir bir içtihadı mehakime istinaden, sahiplerinin henüz Türk tebaasından buldukları bir zamanda terketmiş oldukları menkul malların iadesine müteallik olarak ikame edilen davaları türk mahkemelerinin gayrikabili kabul telâkki ettiklerini beyan eylemeği bir vazife addeder.

Bundan maada aynı maddenin 3 üncü fıkrasına atfen Hükümetinin 30 mayıs 1926 da Ankarada imza edilmiş olan dostluk ve eyi komşuluk mukavelenamesinin 4 üncü maddesinin son fıkrasına istinaden kazaî hususta Suriye ve Lübnandaki türk tebaası lehine talep eylemekte olduğu hukuk ve imtiyazlarla işbu 3 üncü fıkra ile feragat etmeği asla kastetmemiş olduğunu beyan eyler.

Ankara 27 teşrinievvel 1932

Dr. T. Rüştü

27 teşrinievvel 1932

Fransa büyük elçisi Kont Chambrun Hazretlerine

Büyük elçi hazretleri,

Buğün imza edilen itilâfnamenin tatbiki neticesinde emlâklerine tekrar tesahup edecek olan mal sahiplerinden geçmiş seneler için bir gûna vargi talep edilmemesi hususunda Türk Hükûmetinin mutabık olduğunu zatiâlilerine işar ile şeref kesbeylerim.

Hükûmetim mal sahiplerinin mülklerine tesahup ettikleri sene için verecekleri vergileri de istisnaen ancak senei maliye nihayetinde talep etmeğe kezalik amade bulunmaktadır.

İhtiramatı faikamın kabulünü rica ederim efendim.

Dr. T. Rüştü

27 teşrinievvel 1932

Türkiye Hariciye vekili Doktor Tevfik Rüştü Beyefendiye

Vekil Beyefendi,

Bu gün imza edilen itilâfnamenin tatbiki neticesinde emlâklerine tekrar tesahup edecek olan mal sahiplerinden geçmiş seneler için bir gûna vergi talep edilmemesi hususunda Türk Hükûmetinin mutabık olduğunu zati âlileri bu günkü tarihli bir mektupla bana bildirmek lûtfunda bulundular. Türk Hükûmeti mal sahiplerinin mülklerine tesahup ettikleri sene için verecekleri vergileri de istisnaen, ancak senei maliye nihayetinde talep etmeğe kezalik amade bulunmaktadır.

Hükûmetim namına senet ittihaz etmekle bahtiyar olduğum bu mektubun vusulünü işar ile kesbi şeref eylerim. İhtiramatı faikamın kabulünü rica ederim efendim.

Charles de Chambrun

Ankara, 27 teşrinievvel 1932

Türkiye Hariciye vekili Dr. Tevfik Rüştü Beyefendiye

Vekil Beyefendi,

Müzakere esnasında Türk heyeti murahhasası tarafından izhar edilen arzuya ittibaen, 8 inci maddede derpiş edilen müddetler zarfında Suriye ve Lübnanda kâin gayrimenkul emvalin kanunî mirasçısı olan Türk vatandaşlarının tescil suretile mezkûr gayrimenkuller üzerindeki mülkiyet hakkı halen Suriye ve Lübnanda Türk emlâki üzerine mevzu ademi tasarruf tedabiri dolayısıyla hiç bir müşkülâta maruz kalmaksızın tasdik ettirebileceklerini Hükûmetim namına zati âlilerine beyan ile şeref kesbeylerim.

Şurası mukarrerdir ki mezkûr tedabirin refine kadar mülkiyet hakkının istimali bu tedbirlere tâbi kalacaktır.

İhtiramatı faikamın kabulünü rica ederim efendim.

Charles de Chambrun

27 teşrinievvel 1932

Fransa Büyük Elçisi Kont de Chambrun Hazretlerine

Büyük elçi hazretleri,

Kanunî mirasların tescili hakkında zati âlilerinin göndermek lâtfunda buldukları bu günkü tarihli mektubun vusulünü işar ile şeref kesbeylerim.

Bu mektubun muhtevi olduğu ahkâmı hükümetim namma senet ittihaz eylemekle bahtıyırım. İhtiramatı faikamın kabulünü rica ederim efendim,

Dr. Tefvik Rüştü

27 teşrinievvel 1932

Fransa büyük elçisi Kont de Chambrun Hazretlerine

Büyük Elçi Hazretleri,

Türk ve Suriye emlak itilâfnamesinin 12 inci maddesine atfen, Türkiyede ikamet eden Suriye optanlarının ve Suriyede ikamet eden Türk optanlarının vaziyeti üzerinde Türk Hükümetinin müzakereye girişmek ve mezkûr optanlar hakkında salifüzzikir 12 inci maddede derpiş edilen müddetleri, mütekabiliyet şartile bir sene müddetle temdit etmek hususunda mutabık olduğunu beyan ile şeref kesbeylerim. Bu munzam müddet tarafeynin ittifakı ile tekrar temdit edilebilecektir.

Türk Hükümetinin memaliki eenebiyede mütemekkin olup Lozan muahedenamesinde derpiş edilen Suriye lehine hakkı hiyarlarını kanunî müddetleri zarfında istimal edememiş bulunan aslen Suriye ve Lübnanlı olanların vaziyetlerinin de yukarıda mevzubahis müzakerat esnasında tetkik edilmesini kabul eylediğini ilâveye müsaraat eylerim.

İhtiramatı faikamın kabulünü rica ederim efendim.

Dr. Tefvik Rüştü

27 teşrinievvel 1932

Türkiye Hariciye vekili Dr. Tefvik Rüştü Beyefendiye

Vekil Beyefendi,

Türk ve Suriye emlak itilâfnamesinin 12 inci maddesine atfen Osmanlı İmparatorluğundan ayrılan ve Fransa Cümhuriyeti idaresi altına vazolunan arazide sakin Türk optanları ile Türkiyede sakin Suriyeli optanlar meselesini yeni müzakerat esnasında tekrar tetkik etmeğe Hükümetimin hazır bulunduğunu beyan etmekle şeref kesbeylerim.

Salifüzzikir 12 inci maddede derpiş edilen müddetlerin Türk optanları lehine, müttefikan tekrar temdit edilebilmek üzere, daha bir sene için uzatılmasına Hükümetim amâdedir.

Enebi memleketlerde mütemekkin olup ta Lozan muahedenamesile tanınmış hiyar haklarını kanunî müddetler zarfında istimal edememiş bulunan aslen Suriyeli ve Lübnanlıların vaziyetlerinin yukarıda mezkûr müzakerat esnasında tetkik edilmesinde mutabık olduğuna dair Türk Hükümetinin kendisine teminat vereceğini Hükümetim ümit etmek ister.

İhtiramatı faikamın kabulünü rica ederim efendim.

Charles de Chambrun